

Универзитет “Гоце Делчев” - Штип

"I understand the world solely as a field for cultural competition among nations"

ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

Проф.д-р.Гордана Панова

**Anestezija kao karijere izbor lekara specijaliste i
sestre - Osnovne akademske studije**

**ОБРАЗОВАЊЕ И СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ ЗА МЕДИЦИНСКЕ СЕСТРЕ
ИНТЕНЗИВНЕ НЕГЕ И АНЕСТЕЗИЈА**

- Fakultet Medicinskih znanosti je visokoškolska ustanova i pruža visoko obrazovanje, naučnoistraživačka i visokostrukturirana zdravstvena i aplikativna dejnost u oblasti Medicinske znanosti
- Fakultet medicinskih znanosti je jedinica u okviru Sveučilišta "Goce Delčev" u Štipu

- NASTAVNO-OBRAZOVNA DEJNOST

Visokoobrazovna djelatnost fakulteta može se postići kroz sveučilišni (akademski) i strukovne studije na temelju akreditiranih studijskih programa

Na Fakultet Sveučilišni

(akademske studije) obavljaju
se kroz tri razine:

- Prv ciklus na sveučilišni studii
- Dodiplomski studii na Medicinski fakultet (6 godini, odnosno 12 semestri)
- 360 EKTS krediti
- Doktor po medicina

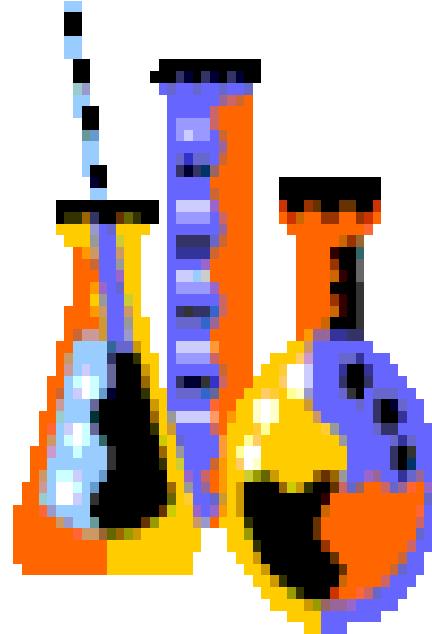
- Prv ciklus na sveučilišni studii
- Dodiplomski studii na Stomatološki fakultet
(5 godini, odnosno 10 semestri)
- 300 ECTS krediti
- diplomiran
- doktor stomatolog

- Prv ciklus na sveučilišni studii
- Dodiplomski studii na Farmaceutski fakultet
(5 godini, odnosno 10 semestri)
- 300 EKTS krediti
- Magister po farmaciji

- Prv ciklus na sveučilišni studii
- Dodiplomske studije - strukovni studij
(3 godine, odnosno 6 semestara)
- 180 EKTS kredite
- Diplomirane strukovni med. sestara/tehnicar,
- diplomirane akušerka

- Diplomiran strukovni laborant medicinske labaratorijske dijagnostike
- Diplomiran Fizioterapevt
- Diplomiran zaben tehničar-protetičar
- Diplomiran strukoven tehničar-optometris

Drugi ciklus sveučilišni studij

- Medicinski fakultet
- Akademski specijalističkih studie (1 god, 2 semestra - 60 ECTS krediti)
- Akademski specijalist
- Zdravstvene specijalističke studie (od 3-7 g.)
Specijalist iz određene specijalnosti
- Subspecijalističkih studie (od 1-2 g.)
- Subspecijalista iz određena području

- ❖ Drugi ciklus na sveučilišni studij
- ❖ Visoka strukovna škola
- ❖ Specijalistički strukoni studije (1 godina 0,2 semestri-60 ECTS krediti)
- ❖ Specijalist iz određena strukovna oblast

STUDISKA PROGRAMA ZA DIPLOMIRANI MEDICINSKIH SESTARA-TEHNIČARA

1. SPECIJALIZIRANA ZA INTENZIVNO LIJEČENJE I NJEGA

2. SPECIJALIZIRANA ZA INSTRUMENTARKA

3. SPECIJALIZIRANA ZA ANESTETIČARKA

4. SPECIJALIZIRANA ZA GINEKOLOGIJA I AKUŠERSTVO

5. SPECIJALIZIRANA ZA semejnom i PATRONAŽNA NJEGA

6. SPECIJALIZIRANA ZA PREVENCIJA NA ZARAZNIM I NEZARAZNE
BOLESTI

7. SPECIJALIZIRANA ZA MENTALNO ZDRAVJE

ANESTEZIJA I REANIMACIJA

-I semestar

obavezni predmeti	krediti	casovi
1.Aparati, sustavi i monitoring-	5	2 + 2 (30 + 30)
2. Reanimacija - CPR	6	3 + 2 (45 + 30)
3.Anesteziološki tehniki i vidovi anestezija	7	3 + 3 (45 + 45)
4.Sedacija i analgezija	6	3 + 2 (45 + 30)

Izborni predmeti- izbira dva

1.Urgentni sostojbi i komplikacii

vo anesteziologijata 3 2 +0 (30 +0)

2.Priprema na bolen za kirurška intervencija,

preanestetička medikacija 3 2 +0 (30 +0)

3.Farmakološka terapija na bolka 3 2 +0 (30 +0)

4.Truenja so lijekovi

3 2 +0 (30 +0)

Ukupno - 30krediti

15+ 9 360

II SEMESTAR

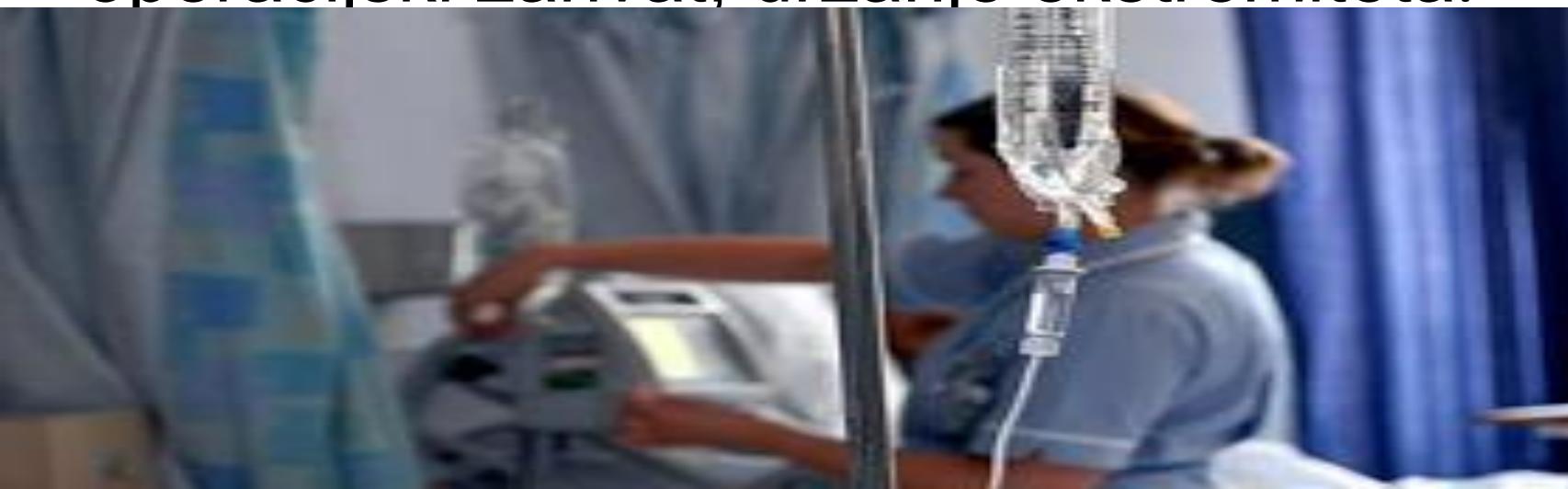
<u>Obavezni staž</u>	Denovi	Nastava	EKTS
1.Anesteziologija i Reanimacija- <u>zadolzitelen specijalistički trud</u>	60 15	300 75	20 10
Ukupno	75	375	30

- Budući da je kirurška struka napredovala, ukazala se potreba za planiranom edukacijom-specijalizacijom sestra instrumentarka. instrumentarka, koja asistira u vrijeme operacijskog zahvata, te druga instrumentarka, koja poslužuje kiruršku ekipu.

- Djelokrug rada operacijskih sestara je briga o aseptičnim uvjetima u operacijskoj dvorani, asistiranje pri operacijskom zahvatu, priprema instrumentarija i potrebnog materijala za određeni operacijski zahvat, prihvatanje pacijenta u operacijsku dvoranu i premještanje na operacijski stol, postavljanje neutralne elektrode za elektronož, priprema potrebne aparature za operacijski zahvat, držanje ekstremiteta.

U svrhu pripreme za operacijski zahvat, namještanje položaja pacijenta uz kirurga, kontrola sterilnosti: kontrola setova i zamjena oštećenog ili pokvarenog instrumentarija, kontrola pripremljenih dozatora sdezinfekcijskim sredstvima, kontrola ugradbenog, potrošnog i sanitetskog materijala, vođenje sestrinske dokumentacije, briga za instrumentarij - dezinfekcija, pranje i sušenje instrumenata, slaganje instrumenata, slanje setova i materijala na sterilizaciju, sterilizacija materijala i pribora te deponiranje sterilnih setova i materijala. **Dakle, opseg posla je zaista velik.**

3. SPECIJALIZIRANA ZA INSTRUMENTARKA

I Semestar - obavezni predmeti- krediti-dani-casovi

1.Aparati i instrumenti u operativnom bloku sa sterilizacijom i monitoring	5	2 + 2	30 + 30
2.Postapka sa bolesnikom u operativni blok	5	2 + 2	30 + 30
3.Organizovanje s radom i zaštita u operativnom bloku	6	2+3	30+45
4.Osnovi u instrumentiranje i Asistiranje-8	3+3	45	+45

Izborni predmeti-izbira dva krediti- dani- sati

1.Normativi i standardi u operativnom bloku	3	2 +0	30 +0
2.Higiena	3	2 +0	30 +0
3.Dezinficienti i antiseptici-	3	2 +0	30 +0
4.Urgentni sostojbi-	3	2 +0	30 +0
<hr/>			
Obrani poglavja			
Skupa	EKTS	30	13+10 345

II-SEMESTAR

Obavezen staž	Dani	sati
1. Kirurški operativni blok	15	60
2. Ortopedskotraumatološki blok	15	60
3. Ginekološki akušerski blok	15	60
4. Kirurški blok u ORL i Oftalmologije	15	60
Skupa	EKTS 20	60
		300

- **Obavezni specijaliastički trud- EKTS 10 15 75**
- **Skupa - EKTS 30 75 dena 375časa**

- Jedinice intenzivne nege su one bolničke celine koje su mnogim građanima spasile život, posebno koronarne jedinice, pulmološke, postoperativne i sl.
- Priključenje na savremene aparate i monitore, koji su zvučno, svetlosno i preko ekrana stalno pratili rad njihovih za život važnih ugroženih organa, registrovali stanje i slali poruke, bilo je od presudnog značaja.
- Pacijentima se u jedinicama intenzivne nege daje i velik broj lekova, a neprekidno ih posmatraju medicinske sestre i lekari, spremnih da ako bude potrebno, preduzmu dodatne akcije spasavanja života.

- Ove jedinice se smatraju među najvećim uspesima moderne bolnice i izazivaju najveće divljenje javnosti. Istovremeno one su i vrlo skupe i **nigde nije autoritet jači i jasniji** u bolnici nego u njima.
- Jedinica intenzivne nege ili jedinica kritične nege je specijalizovani deo bolnice, koji obavlja negu pacijenata po principima medicine intenzivne nege.
- Mnoge bolnice imaju ovakve jedinice za određene specijalnosti medicine, što zavisi od potreba i raspoloživih resursa svake bolnice.

- Uobičajena oprema u jedinici intenzivne nege uključuje opremu za mehaničku ventilaciju u cilju assistiranog disanja preko endotrahealnog tubusa ili uz pomoć traheotomije, opremu za dijalizu za bubrežne probleme, opremu za konstantni monitoring funkcija tela, mrežu intravenskih linija, tubuse za plasiranje hrane, nazoagastične tubuse, sukcione pumpe, drenove i katetere i široku lepezu lekova za teška stanja, uvođenje sedacije, sa smanjenja bola i prevencije sekundarne infekcije.

- Medicinske specijalističke studije ukazuju na povezanost između opsega jedinica intenzivne nege i kvaliteta nege mehanički ventilisanih pacijenata. Posle standardizacije u odnosu na težinu bolesti, demografskih varijabli i karakteristika jedinica za intezivnu negu (uključujući da li su zaposleni specijalisti intenzivne nege), veći opseg jedinica intenzivne nege bio je signifikantno povezan sa manjom mortalitetnom stopom u jedinici intenzivne nege i bolnice. Zato je ova specijalizacija mnogo uticajna u radu sa pacientima sa bolom i specijalne nege.

2.SPECIJALIZIRANA ZA INTENZIVNA NJEGA

I semestar - Obavezni predmeti –krediti-dani-casovi

1. Urgentni sostojbi, komplikacii i reanimacija kaj kritični bolni	9	3 + 4	45 + 60
2. Medicinski plinovi i aparati	4	2 + 2	30 + 30
3. Medikamentozna, infuziona i transfuzione terapija, parenteralna i enteralna prehrana	6	2 + 3	30 + 45
4. Uspavljivanje i analgezija	5	2 + 2	30 + 30

Izborni predmeti - izbira dva – krediti dani casovi

1. Zdravstvena psihologija (izbrani poglavja), akutna terapija na psihički krizni sostojbi i suicidni krizi

3   2 +0   30 +0

2. Truenje so lijekovi

3   2 +0   30 +0

3. Nega na kritični bolni

3   2 +0   30 +0

4. Sovremeni dijagnostički metodi i

3   2+0   30+0

postapki

Ukupno   **EKTS**   **30**   **13 + 11**   **360**

II SEMESTAR -obavezene staž	dani	casova
1.KARIL	20	100
2.Intenzivna njega interno	15	75
3.Intenzivna terapija na Neurologija	15	75
4.Intenzivna njega na pedijatrija	10	50
Ukupno - EKTS	20	60dena
		300
Zadolzitelen specijalistički trud	15	75
Skupa	EKTS 30	75
		375

SVI STUDISKIH PROGRAMI
su usklađeni prema Evropskoj Kredit
Transver Sustavu (EKTS),
s cilj da produciraju osoblje koje će biti
educirano i specijalizirano ne samo za
naše potrebe, naše institucije i institucije

- Većina Bolnica u Makedoniji saočavaju se s problemom smanjenje-nedostatak liječnika iz anestezije i diplomiranih medicinskih sestara koji imaju završenu specijalizaciju iz anesteziju i reanimaciju.
- Jasno je da postoje i problemi u planiranju radne snage i zdravstvena pitanja.
- Zbog ovog problema napravljena je anketa između diplomiranih studenata iz Opće medicina i diplomiranih medicinskih sestara.

- Neformalna diskusija i urađena anketa kod diplomiranih liječnika i medicinskih sestara, ukazivalo je na mogućih faktora koi utječu na trenutnu situaciju zaposlenosti, kako i stanje oko sledeće upisivanje na specijalizacijama iz anestezije.

- Studenti su dobili anonimni upitnik s 34 pitanja, koji je trebao biti završen u roku od 5-15minuta.
- Oni su zatim usmjereni da izaberu bilo koi od predloženih faktora koi utječu na njihovu odluku, bilo je i slobodan prostor za tekst na koj bi oni upisali bilo kakve dodatne faktore za koi one misle da će utjecati na njihov izbor

- Takođe su imali priliku da daju svoje mišljenje o optimalnom trajanju osnovnih studija.
- Oni su se pitali dali će oni izabrati anesteziju kao karijeru-poziv ili ne.

- Većina ispitanika je rekao,, NE " za anesteziju kao karijeru-poziv.

- Manje od četvrtine koi su odabrali anesteziju zaokružili su skoro sve predložene opcije,, DA ", koji je uključivao:
- izazovnu prirodu posla,
- da uživa u primjenu znanstvenih principa,
- Interakcija S različitim stručnih specijalnosti,
- Timski Rad,
- Fleksibilni Radni obrazci,
- Praktični Proceduri,itd...

- Međutim trebaju biti spomenuti i nekoliko odgovora,, Ne " i tekst koji je upisan u praznom prostoru.
- Ispitanici misle da specijalizacija po anesteziologiju je dosadna, teška, stresna, odgovorna i nedovoljno cijenjena, kao i siromašna s praksom na odijelu za anesteziju i reanimacijom tjedna osnovnih studija.

- Dobar dio učenika je mislio da dva tjedna prakse i uključivanje u oddelenje za anesteziju i reanimaciju, ni su bili dovoljno tijekom osnovnih studijske prakse i stiti da mogu odlučiti o svojoj budućoj profesiji kao specijalist po anesteziju ili spesijalist anestetičar.

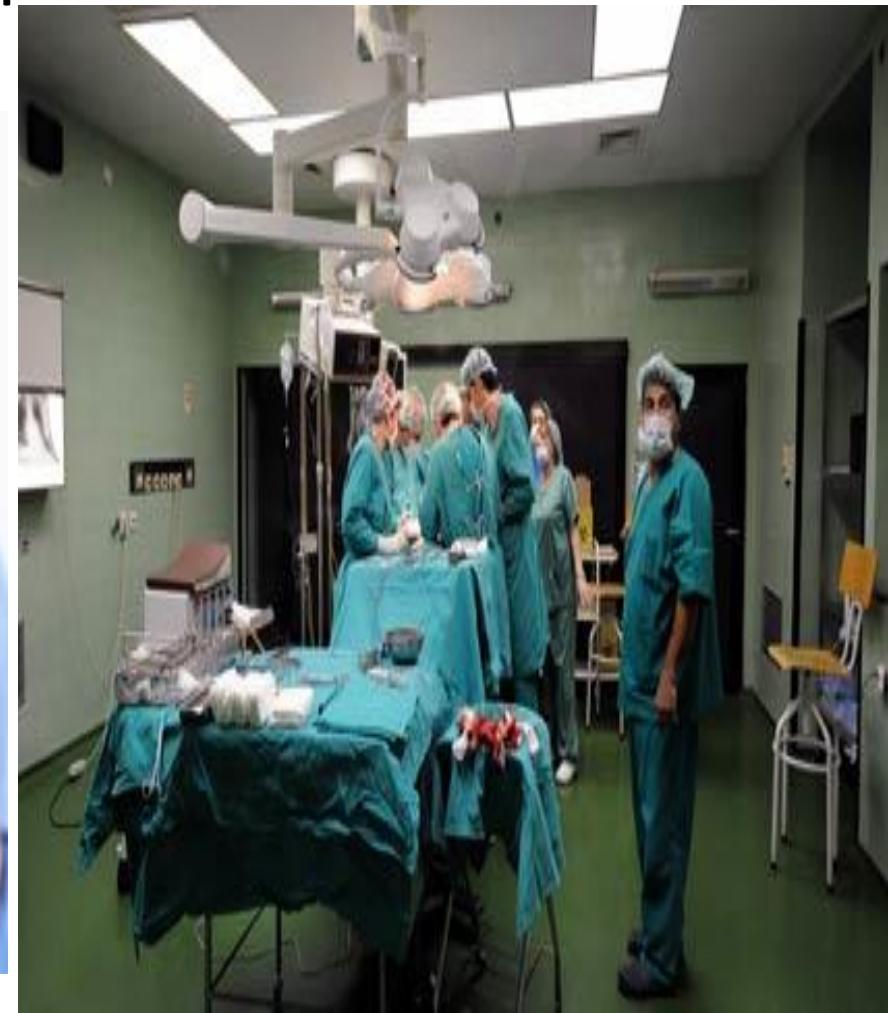
- Međutim poboljšanje u obrazovanje i podizanje svijesti među studentima, pa čak i javnosti o realnosti i pozitivnih aspekata moglo bi probuditi želju da studiraju i specijaliziraju studije iz anestezije.

- Pretkliničke i kliničke obuke mogu djelovati kao odluke oko izbora na eventualne kariere;
- Studentice najčešće kao izbor profesija se odlucivaju za:neurologije,pedijatrije,otorinolaringologija,oftalmologija,farmakologija,anestezija ili mikrobiologija dok studenti vole kirurgija, urologija, ortopedija, traumatologija ...
- Različni faktora uticaju na studenata po medicina oko izbora eventualne kariere;
- Za anestetičara se odlucuje seste koe ni su zapošljene i nemaju drugi izbor a imaju šanse za posao, ili zapošljene sestre za doškolovanje svoje izabrane kariere i momentalni radni odnos.Svih ovih učenika imaju i obavezni praktični rad.

- Redovni studenata strukovne studije svake godine obavljaju obavezne ljetne strucne prakse.
- Studenata medicine u skladu sa sudiskom programu obavljaju praksu i na nekih prestiznim univerzitetski medicinskih cantara.

- Praktična nastava se obavlja u
- Specijalizirana bolnica po kardiokirurgija "Filip Vtori" -Skopje
- JZU Klinička bolnica Štip
- Poliklinički centar "D-r Panče Karađozov" Štip
- Regionalen zavod za zdravstvena zaštita-Štip
- Znanstveno-istrazuvacki centar pri Fakultetot za prirodni i tehnički nauki vo Štip, PZU,, Remedika ", Medicinski fakultet u Nišu,
- PZU,, Sistina ", MANU -Skopje,
- Sveučilišna klinika Ninberg-Njemačka i Sveučilišna klinika Samara -Rusija

Sveučilište je otvoren za suradnju sa svim fakultetima i visoke škole iz svih zemalje diljem svijeta .....

Fakultet za Medicinski Nauki

Univerziteta "Sveučilište Split"

Hvala na pažnji

- Budući da je kirurška struka napredovala, ukazala se potreba za planiranim edukacijom operacijskih sestara na veleučilištima ili sveučilištima u Hrvatskoj, a ulaskom u EU edukacija ovoga kadra je jedan od bitnih neriješenih problema medicinske struke - ističe. Gotovo sve europske zemlje imaju posebnu edukaciju za buduće instrumentarke, dok u Hrvatskoj to nema ni jedan fakultet.
- Operacijska sestra, odnosno instrumentarka je zvanje koje se stječe nakon edukacije unutar operacijske dvorane, a u Hrvatskoj ju educira starija sestra u suradnji sa stručnim timom iz operacijske dvorane. Standard u operacijskoj dvorani je jedna instrumentarka, koja asistira u vrijeme operacijskog zahvata, te druga instrumentarka, koja poslužuje kiruršku ekipu. Djelokrug rada operacijskih sestara je briga o aseptičnim uvjetima u operacijskoj dvorani, asistiranje pri operacijskom zahvatu, priprema intrumentarija i potrebnog materijala za određeni operacijski zahvat, prihvatanje pacijenta u operacijsku dvoranu i premještanje na operacijski stol, postavljanje neutralne elektrode za elektronož, priprema potrebne aparature za operacijski zahvat, držanje ekstremiteta, uz pomoć pomoćnog osoblja, u svrhu pripreme za operacijski zahvat, namještanje položaja pacijenta uz kirurga, kontrola sterilnosti: kontrola setova i zamjena oštećenog ili pokvarenog instrumentarija, kontrola pripremljenih dozatora s dezinfekcijskim sredstvima, kontrola ugradbenog, potrošnog i sanitetskog materijala, vođenje sestrinske dokumentacije, briga za instrumentarij - dezinfekcija, pranje i sušenje instrumenata, slaganje instrumenata, slanje setova i materijala na sterilizaciju, sterilizacija materijala i pribora te deponiranje sterilnih setova i materijala. Dakle, opseg posla je zaista velik no, kao i do sada, hrvatske će instrumentarke sve do 2014. ili 2015., kada postoji mogućnost otvaranja ove vrste studija na Medicinskom fakultetu u Rijeci, biti samouke - zaključuje Ivanka Budiselić-Vidaić. S.Cvetko
-